

REPUBLIKA HRVATSKA
*Povjerenstvo za odlučivanje
o sukobu interesa*

Broj: M-163/14

Zagreb, 18. prosinca 2014.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), na temelju članka 30. stavka 1. podstavka 2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 26/11., 12/12., 126/12. i 48/13. – pročišćeni tekst Zakona, u daljnjem tekstu: ZSSI), **na zahtjev dužnosnika Maria Pilon, zamjenika gradonačelnika Grada Požege, za davanjem mišljenja Povjerenstva**, na 77. sjednici, održanoj dana 18. prosinca 2014.g., daje sljedeće:

MIŠLJENJE

- I. Dužnosnik Mario Pilon, zamjenik gradonačelnika Grada Požege, ne može obavljati funkciju direktora trgovačkog društva tijekom obnašanja navedene dužnosti te 12 mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti, jer je ta zabrana propisana beziznimno člankom 14. stavkom 1. ZSSI-a.**
- II. Ukazuje se dužnosniku da obavljanje funkcije direktora trgovačkog društva, u kojem većinski udio u vlasništvu (temeljnem kapitalu) ima Grad Požega, predstavlja nespojivu dužnost s istovremenim obnašanjem dužnosti zamjenika gradonačelnika Grada Požege, sukladno članku 89. stavku 2. podstavku 41. Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“ broj 114/12.).**

Obrazloženje

Zahtjev za davanjem mišljenja Povjerenstva podnio je dužnosnik Mario Pilon, zamjenik gradonačelnika Grada Požege. U knjigama ulazne pošte Povjerenstva zahtjev je zaprimljen pod poslovnim brojem 711-U-3576-M-163/14-01-4 dana 10. prosinca 2014.g., povodom kojeg se vodi predmet broj: M-163/14. Člankom 3. stavkom 1. podstavkom 43. ZSSI-a propisano je da su gradonačelnici, općinski načelnici i njihovi zamjenici dužnosnici u smislu tog Zakona, stoga je Mario Pilon, povodom obnašanja dužnosti zamjenika gradonačelnika Grada Požege, dužan postupati sukladno odredbama ZSSI-a. Člankom 6. stavkom 1. i stavkom 2. ZSSI-a propisano je da su dužnosnici dužni u slučaju dvojbe je li neko ponašanje u skladu s načelima javnih dužnosti zatražiti mišljenje Povjerenstva koje je potom dužno na zahtjev dužnosnika dati obrazloženje mišljenje u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

Dužnosnik u zahtjevu u bitnome navodi da je člankom 89. stavkom 2. podstavkom 34. Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“ broj 114/12.) propisano da općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici za vrijeme dok obnašaju dužnost ne mogu biti predsjednik i član uprave trgovačkih društava koja su u većinskom državnom vlasništvu, te da se navedena zabrana ne odnosi na obavljanje funkcije predsjednika i člana uprave trgovačkih društava u većinskom vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Dužnosnik napominje da je Grad Požega donio odluku da su trgovačka društva u kojima Grad Požega ima većinski udio u vlasništvu, pravne osobe od posebnog interesa za Grad Požegu te traži mišljenje Povjerenstva može li dužnosnik koji dužnost zamjenika gradonačelnika Grada Požege obnaša volonterski, bez zasnivanja radnog odnosa, biti direktor trgovačkog društva u kojem većinski udio u vlasništvu (temeljnem kapitalu) ima Grad Požega, te ima li dužnosnik pravo na isplatu naknade sukladno općim aktima Grada Požege, sukladno članku 14. stavku 1. ZSSI-a.

Zahtjevu za mišljenjem prileži Odluka o popisu pravnih osoba od posebnog interesa za Grad Požegu, KLASA: 023-01/11-01/14, URBROJ: 2177/01-01/01-11-4 od 15. srpnja 2011.g., donesena temeljem članka 14. stavka 1. ZSSI-a. Navedenom Odlukom utvrđeno je da su dva trgovačka društva od posebnog interesa za Grad Požegu, Tekija d.o.o. i Autoprometno poduzeće d.o.o.

Člankom 2. stavkom 1. ZSSI-a propisano je da u obnašanju javne dužnosti dužnosnici ne smiju svoj privatni interes stavljati iznad javnog interesa. Stavkom 2. istog članka Zakona propisano je da sukob interesa postoji kada su privatni interesi dužnosnika u suprotnosti s javnim interesom, a posebice kada privatni interes dužnosnika utječe na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti ili se osnovano može smatrati da privatni interes dužnosnika utječe, ili može utjecati na nepristranost u obavljanju javne dužnosti. Člankom 5. stavkom 1. ZSSI-a propisano je da dužnosnici u obnašanju javnih dužnosti moraju postupati časno, pošteno, savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo povjerene im dužnosti te povjerenje građana. Stavkom 2. Istog članka Zakona propisano je da su dužnosnici osobno odgovorni za svoje djelovanje u obnašanju javnih dužnosti na koje su imenovani, odnosno izabrani prema tijelu ili građanima koji su ih imenovali ili izabrali. Stavkom 3. istog članka Zakona propisano je da dužnosnici ne smiju koristiti javnu dužnost za osobni probitak ili probitak osobe koja je s njima povezana.

Člankom 7. stavkom 1. podstavkom i) propisano je da dužnosnicima zabranjeno na koji drugi način koristiti položaj dužnosnika utjecanjem na odluku zakonodavne, izvršne ili sudbene vlasti kako bi postigli osobni probitak ili probitak povezane osobe, neku povlasticu ili pravo, sklopili pravni posao ili na drugi način interesno pogodovali sebi ili drugoj povezanoj osobi.

Člankom 14. stavkom 1. ZSSI-a propisano je da dužnosnici ne mogu biti članovi upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava.

Člankom 20. stavkom 3. ZSSI-a propisano je da obveze koje za dužnosnika proizlaze iz članka 7., 8., 9., 14. i 17. ovog Zakona počinju danom stupanja na dužnost i traju dvanaest mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti.

Člankom 89. stavkom 2. podstavkom 41. Zakona o lokalnim izborima propisano je da općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici za vrijeme dok obnašaju dužnost ne mogu biti članovi upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ili u kojima jedinica ima većinski paket dionica ili udjela.

Člankom 90. stavkom 2. Zakona o lokalnim izborima propisano je da općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici koji za vrijeme obnašanja dužnosti prihvate nespojivu dužnost, moraju podnijeti ostavku u roku od 8 dana od prihvaćanja nespojive dužnosti. Stavkom 2. istog članka Zakona propisano je da ako općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici ne podnesu ostavku sukladno stavicima toga članka, prestaje im mandat po sili zakona.

U Izvješću o imovinskom stanju koje je dužnosnik podnio povodom početka obnašanja dužnosti zamjenika gradonačelnika Grada Požege u mandatu 2013. – 2017.g., dužnosnik je naveo da navedenu dužnost obnaša profesionalno, za što prima plaću u iznosu od 14.048,19 kn neto.

Dužnosnik se u svojem zahtjevu poziva na Zakon o lokalnim izborima, ali pritom propušta citirati zakonsku odredbu članka 89. stavka 2. podstavka 41. navedenog Zakona koja zabranjuje gradonačelnicima i njihovim zamjenicima da obavljaju funkciju člana upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ili u kojima jedinica ima većinski paket dionica ili udjela. Stoga Povjerenstvo ukazuje dužnosniku da je u konkretnom slučaju, na temelju odredbi Zakona o lokalnim izborima obnašanje dužnosti zamjenika gradonačelnika Grada Požege nespojivo s obavljanjem funkcije direktora trgovačkog društva u kojem većinski udio u vlasništvu (temeljnem kapitalu) ima Grad Požega. Za tumačenje navedenog Zakona, kao i posljedica njegove povrede, upućuje se dužnosnik da mišljenje zatraži od Ministarstva uprave kao nadležnog tijela.

No neovisno o odredbama Zakona o lokalnim izborima, dužnosnika obvezuje i odredba članka 14. stavka 1. ZSSI-a, kojom je propisano da dužnosnici ne mogu biti članovi upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava. Navedena zabrana propisana je beziznimno, bez obzira tko je osnivač/član trgovačkog društva, te bez obzira da li je trgovačko društvo pravna osoba od posebnog interesa za svog osnivača/člana. Ukazuje se dužnosniku da sukladno odredbama ZSSI-a, dužnosnici mogu biti članovi upravnih tijela pravnih osoba koje su proglašene od posebnog interesa, samo ako su te pravne osobe ustanove, no ne i u trgovačkim društvima.

Opisana zabrana iz članka 14. stavka 1. ZSSI-a, sukladno članku 20. stavku 3. ZSSI-a, obvezuje dužnosnika još 12 mjeseci po prestanku obnašanja dužnosti, pa stoga dužnosnik ne može biti član upravnih tijela trgovačkih društava u razdoblju koje obuhvaća trajanje mandata te 12 mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti zamjenika gradonačelnika Grada Požege.

Sukladno navedenome, obavljanje funkcije direktora trgovačkog društva u kojem lokalna jedinica ima udio u vlasništvu nespojivo je s obnašanjem dužnosti zamjenika gradonačelnika, sukladno članku 89. stavku 2. podstavku 41. Zakona o lokalnim izborima, te je obavljanje navedene funkcije zabranjeno člankom 14. stavkom 1. ZSSI-a. Budući da dužnosnik ne može obavljati navedenu funkciju, ne može niti primati naknadu za obavljanje iste, bez obzira obnaša li dužnost profesionalno ili volonterski bez zasnivanja radnog odnosa.

Povjerenstvo ističe da je, temeljem članka 90. stavaka 2. i 3. Zakona o lokalnim izborima, pravna posljedica istovremenog obnašanja nespojivih dužnosti, nabrojanih u članku 89. stavku 2. Zakona o lokalnim izborima, prestanak mandata dužnosnika po sili zakona, dok je pravna posljedica povrede zabrana propisanih odredbama ZSSI-a pokretanje postupka protiv dužnosnika od strane Povjerenstva te izricanje sankcija iz članka 42. ZSSI-a.

U konkretnome slučaju, iz namjere podnositelja zahtjeva za mišljenjem, proizlazi da dužnosnik želi obavljati funkciju direktora trgovačkog društva u kojem tijelo javne vlasti ima većinski udio u vlasništvu (temeljnem kapitalu), te da je nakon imenovanja na navedenu funkciju pripravan izmijeniti svoj radno-pravni status na način da dužnost zamjenika gradonačelnika više ne obnaša profesionalno, već kao volonter, bez zasnivanja radnog odnosa, budući da iz Izvješća o imovinskom stanju proizlazi da dužnosnik trenutno dužnost obnaša profesionalno, zasnivanjem radnog odnosa.

Dužnosnici su dužni obnašati dužnost časno, pošteno, savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo povjerene im dužnosti te povjerenje građana, a u obnašanju javne dužnosti dužnosnici ne smiju svoj privatni interes stavljati iznad javnog interesa. Premda je to suprotno odredbama dvaju Zakona, te osim što predstavlja izričitu povredu članka 14. stavka 1. ZSSI-a, dužnosnik koji bi započeo obavljati funkciju direktora trgovačkog društva kojem je osnivač/član jedinica lokalne samouprave u kojoj dužnosnik obnaša javnu dužnost za vrijeme trajanja mandata, te potom nastavlja obnašati dužnost uz promjene u svom radno-pravnom statusu, navedenim postupanjem stavio bi svoj privatni interes iznad javnog narušavajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo povjerene dužnosti kao i povjerenje građana, što bi moglo upućivati na moguću povredu odredbi o zabranjenom djelovanju dužnosnika, odnosno na moguću povredu članka 7. stavka 1. podstavka i) ZSSI-a. Mišljenje će se dostaviti dužnosniku putem dostavljene e-mail adrese, te će biti objavljeno na Internet stranici Povjerenstva.

PREDSTJEDNICA POVJERENSTVA

Dalija Orešković, dipl.iur.